

vestnik

“MESSENGER” GLASILO ZVEZE SLOVENSkih DRUŠTEV V AVSTRALIJI

LETNIK XX, ŠTEV. 5/6

Registered for posting as a periodical — Category “B”

JULIJ-AVGUST 1975

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
Postal address:
P.O. Box 83 — Caulfield, Vic., 3162
Telephone:
211-0314, 50-4463
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
20c
Annual subscription — letno:
\$2.00

SLOVENSKI OKTET MED NAMI

V sredi maja smo zvedeli, da nas bo v Juniju obiskal Slovenski oktet, ki je do sedaj že prebrodil skoraj celi svet in ponesel Slovensko pesem do zadnje dežele na zemeljski obli.

Organizacija okteta in njihove turneeje je bila predana od turnejskega komiteja v Canberri Slovenskemu društvu v Melbournu. Vodstvo Melbournske organizacije pa je prevzel g. Pavle Česnik, ki je takoj pismeno povabil vsa Slovenska društva našega mesta na sodelovanje. Na žalost je celokupno delo moralo ostati v rokah Slovenskega društva, ki je napelo vse sile, da napravi ta obisk v tako kratkem času čimbolj uspešen.

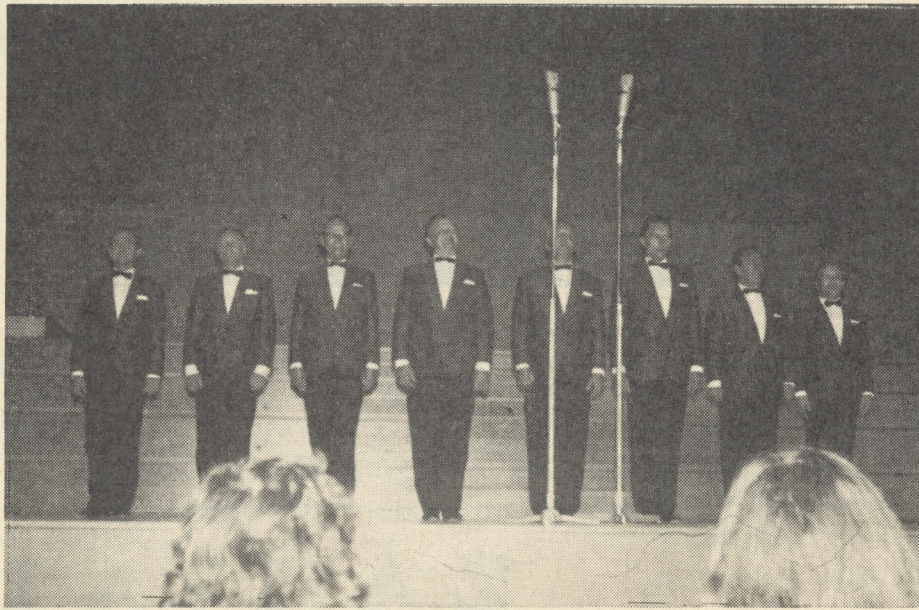
V soboto 21. junija, ko je letalo pristalo na tullamarinskem letališču, smo čakali v velikem številu, da pozdravimo te tako znane in veličastne pevce. Bilo je preko 30 narodnih noš in število drugih rojakov. Dve televizijski postaji, kanal števil. 2 in kanal 0 sta bila zaposleni z svojimi aparaturnami, da ujmeta čim več od tega prihoda. Tudi Iržavna radijska postaja ABC in nedeljski časopis Sunday Press sta poslali svoje poročevalce. Nestrpnost smo čakali, da pridejo med nas . . .

Okoli pol tretje ure popoldne so se prikazali prvi nasmejani obrazi naših pevcev. Po pozdravnih besedah publicističnega vodje SDM so fantje dobili Slovenski cvet, rdečih nageljčkov nato pa je Lončarjeva Irena z lepo deklamacijo izročila želje nas vseh oktetu na pot v začetku turneeje v Melbournu. Pesem “Pri farni cerkvi” je zadonela po letališču in pozneje prešla preko radijskih in televizijskih valov v Melbournsko avstralsko ozračje.

Še isti večer smo imeli Slovenski oktet na prijateljskem družabnem večeru v “Southern Cross” hotelu, kjer so nam bratje Plesničarji s svojim ansambлом lepe domače glasbe dali par lepih prijetnih trenutkov. Gostje iz Slovenije so se počutili kot doma, ko so pri posameznih mizah nam obujali spomine daleč nazaj, na naša mlada leta, brezskrbnosti v daljni domovini. Marsikatero slovensko dekle bo lahko pozneje s ponosom pripovedovalo kako lepo je bilo plesati z domačimi, pa tako visokimi gosti iz naše stare domovine.

Nabito polna cerkev v Kew-u je drugi dan poslušala visoko kvalitetni glas slovenskega cerkvenega petja, ko je Oktet pomagal našim domačim glasovom pričarati globoko pieteto slovenskega zamejskega življa v Melbournu.

Že takoj po drugi uri popoldan so se začele zbirati prve skupine naših ljudi v “Robert Blackwood” dvorani, da prvič v zgodovini Melbournskih

ZA VEDNO NAM BO OSTALO V SPOMINU

OBISK OKTETA V SYDNEYU

Ni še dolgo od tega, ko smo v Sydneyu z velikim veseljem pričakovali Slovenski oktet.

Na letališču se nas je zbrala kar pisana družina: odborniki in člani obeh slovenskih društev in mnogi člani v narodnih nošah. Nismo čakali dolgo, ko smo zagledali prihajati skozi carino fante Slovenskega okteta. Ko so bili vsi zbrani okoli nas smo se kar hitro spoznali. V imenu naših najmlajših sta jim podarila cvetje Tanja Kumavec in Bogdan Bavčar. Nato jih je pozdravila tajnica Zveze Slovenskih Društev v Avstraliji ga Vlasta Klemenčič v imenu Zveze, Slovenskega društva Sydney in Kluba Triglav. Takoj za tem so naše goste člani društev prepeljali v motel, da se po dolgi in naporni poti malo odpohčijo, kajti še isti večer so imeli svoj prvi koncert v Summer Hill-u.

Klasičen program prvega koncerta je navdušil poslušalce tako, da ni bilo kraja ploskanja. Reš so si to tudi pošteno zaslužili. Peli so tako kot slavčki, da bi jih človek poslušal še in še. Mnogo ljudi je koncert obiskalo dvakrat ali celo trikrat in kdor je zamudil to priložnost, da jih sliši mu je lahko žal. Obisk je bil zadovoljiv, čeprav bi bil lahko boljši. Je pa dejstvo, da kdor jih je slišal jih ne bo nikoli pozabil. Mirjan Bavčar in Martin Konda sta pevcem ob tej priliki podarila cvetje.

Drugi koncert, ki se je vršil v Lidcombe pa je bil polno zaseden. Razlika med prvim in drugim koncertom je bila velika, to pa radi dvorane same, ki ni tako akustična kot ona v Summer Hill-u. Na koncu pro-

grama sta jim Jeni Muha in Henrik Starriha, oblečena v narodno nošo poklonila šopek cvetja v znak zahvale in prijateljstva. Nato je g. Vinko Ovijač, podpredsednik ZSDA predal g. Bogdanu Pogačniku “plaketo”, v katero so bila vrezana imena članov okteta in Sydney Opera House. G. Pogačnik se je zahvalil in dejal, da jim bo plaketa v trajen in lep spomin na kratek a uspešen obisk v Avstraliji. Plaketa je bila skupen poklon obeh društev, S.D.S in Triglava.

Za tem je mladi kvartet “Šerneka” prevzel glavno vlogo z poskočnimi plesnimi melodijami. Plesalo je mlado in staro in kar teško nam je bilo ko smo morali domov.

Tudi po drugih mestih Avstralije so pevci imeli velik uspeh in priznanje. Celotujci, ki so jih slišali so se čudili in ne bom zanikal, celo zavidali tem velikim pevcem male Slovenije.

Povabili smo jih tudi na našo slovensko farmo v Horsley Parku, kjer smo skupaj s člani društev proslavili njihov poslovilni večer. Čeprav najhna je hiša sprejela dosti ljudi. Ni trajalo dolgo ko so Andrejkovi fantje začeli igrati poskočne viže in veselja kar ni hotelo biti konec. Ko so člani okteta že odšli k počitku smo ostali še vedno kramljali in se veselili še pozno v noč. Taka je pač navada pri Slovencih, kjer je veselje tam je vrisk in petje, posebno še na slovenski farmi, ki nas tako spominja na našo Slovenijo.

Oktetu želim še mnogo uspehov v bodočnosti.

Danijel Brkovec

Slovencev poslušamo pesem, o kateri smo preje samo čitali pohvalo za pohvalo. Okoli tretje ure se je dvorana napolnila in z nestrpnostjo smo čakali trenutka, ko zaslišimo glas naše domovine. Ko smo se okoli pete ure začeli razhajati, smo bili polni velikega doživetja, ki smo ga bili deležni v teku dveh, tako dragocenih ur. Pesem slovenska, ki nam jo je prinesel “Slovenski Oktet” je bila podana tako, kot je do sedaj še nismo slišali. Kvaliteta in mojstrovina glasu sta bila na taki višini, da smo pesem za pesmijo začeli spoznavati veličino tehnike in dovršenosti podajanja. Glasovi, ki so zveneli bolj kot najbolj dovršen orkester, nam niso samo pokazali možnost usmeriti in izpopolniti človeški glas do take višine, toda so v nas zbudili ponos in še večji čut slovenske pevske kulture.

Po prostem in lagodnem ponedeljku smo srečali Oktet še isti večer v zgoraj omenjeni dvorani z bolj internacionalnim karakterjem. Koncert so pričeli z enim naših najstarejših skladateljev, Jaccobus Gallus-om, ki se je rodil 1550 v Sloveniji. Pesmi “Libertas animi” in “Quam pulchra es amica” sta sigurno pokazali tudi našim Avstralskim gostom starost naše slovenske zgodovine in slovenske pesmi. Na žalost nismo imeli tisti dan takega obiska, ki bi ga pričakovali ali ta vokalni koncert je bil eden najboljših, kar sem jih v življenju poslušal, če ne najboljši. Prvi del koncerta nam je tokrat dal možnost slišati največje vokalne mojstrovine sveta; a drugi del pa je bil posvečen narodni umetni pesmi Slovenije, Makedonije, Hrvaške, Srbije, Dalmacije, nato Čehoslovaške, Rusije, Italije in Ameriške črnske spiritalistike. Kot je bil začetek slovenski, tako nam je Oktet tudi za konec zapel par Slovenskih narodnih v raznih priredbah in priznanja publike ni bilo ne konca ne kraja.

Še enkrat so nam dali koncert in to v nedeljo 29. junija v cerkveni dvorani v Kew-u. Ta repertoar pa je bil posvečen naši narodni pesmi v začetku z Farno cerkvico in na koncu z Ribničanom Urbanom. Marsikomu so se orosile oči, ko smo morali zadnjikrat pozdraviti Oktet na odru in jim izročiti poleg naše poslanice stari domovini tudi nekaj v zahvalo za njihovo veliko delo, med nami raztrešeni mi po celem svetu, našo okrepljeno in povečano narodno zavest. Tako veličastna pesem bo ostala v naših srcih, ko bomo s ponosom stopali vsaki dan v življenje v tuji adoptirani domovini z zavestjo, da četudi smo Slovenci majhen narod, pa velik v kulturnem udejstvovanju slovenske besede z pesmijo.

IVO LEBER

POPOTNIK S HRIBA DOLI PRIDE . . .

Junij je običajno začetek zime in mraza v tukajšnji deželi, dosti krat dežuje po cele dneve in s tem preprečuje del zunanjega življenja, ki so ga tukajšnji ljudje tako navajeni. Tudi Avstralski Slovenci smo se že prilagodili tukajšnjim razmeram in dosti našega prostega časa prebijemo v lepi naravi. Večkrat že težko čakamo sobote in nedelje, da lahko izstisnemo iz naših pljuč onesnažen zrak, ki ga na žalost moramo vdihovati po mestih in gostih naseljih. Vse to je bilo tudi dovoljen vzrok, da smo si kupili Eltham, kjer smo tako blizu in tako daleč od mestnega hrupa in zraka.

Letošnji junij pa je bil lepši. Sobota za sobotom in nedelja za nedeljo so bile sončne, imeli smo pozno indijsko jesen, kot je imajo v predelih Darjeelinga, kot pravijo, da je to kraj z najidealnejšo klimo na svetu. Oktetovci so nas spraševali kaj imenujemo mi poletje, če je to zima.

Stranski zidovi našega prvega dela stavbišča so se začeli dvigati in ko boste čitali te vrstice, bo streha že končana in tako naša "dvorana" pod streho. Okna in vrata prvega nadstropja so bila darovana, ko je gradbeni odbor ponudbo našega slikarskega Smučarja iz Mt. Bullerja usmeril v ta namen. Naj Marjanu za njegovo velikodušnost izrečem na tem mestu hvalo nas vseh. Brez takih sodelavcev bi naši načrti šli polževo pot. Ne prodajamo našega centra komurkoli za dolarje ali za funte, s tem tudi ne Slovenstva; pa šetako dobrodelna organizacija ne more uspevati brez prave in zdrave ekonomske podlage. Gotovo pa je, da ne nameravamo odpreti komunalnega nudističnega centra, kjer bi živeli na travi in hinavsko lepih besedah. Daj nam naša zavest še več Marjanov! Tudi pritičje je začelo dobivati svojo obliko, ko smo 7. in 8. junija vlivali betonska tla. Nedeljo pozneje pa jih je naša mladina že preiskusila z poskočnimi ob spremljavi našega mladega orkestra "Drava". Tudi ta tla so bila plačana od člana našega društva, delo pa je bilo prostovoljno.

V nedeljo 29. junija je že zgodaj popoldne vrščalo po našem hribu. Oktetovci bodo prišli. Po dolgem čakanju so končno prišli. Čudili so se našemu napredku in podjetnosti. Da imamo ljudi, ki nedeljo za nedeljo prihajajo na naš hriček in z vsakokratnim prostovoljnim delom dajejo duška še drugim, ne samo Slovencem, pa tudi ostalim narodom je nekaj kar tudi v domovini ne poznajo. Veseli so bili nad našo narodno zavestjo in požrtvovalnostjo. Predsednik Slovenskega društva Melbourne jih je v lepih besedah pozdravil, ko je povedal, da taki obiski med nami v zamejstvu ustvarjajo najboljše zadoščenje nam za našo narodno zavest in kažejo našim Avstralskim gostom veličino naše narodne slovenske kulture in doprinašajo velik del k okrepljenosti našega življa v tej daljni Avstraliji.

Par besedi našega Stanka Prosenaka je zvenelo kleno na našem hribu, ko je povdaril, da taki obiski niso samo za sedaj, ampak, da bodo in so že postavili mejnik v našem ustvarjanju te male Slovenije med narodom slovenskim v Melbourneu. Kot so Slaki započeli velik načrt pred štirimi leti in dali pogum tolikim drugim, ki so še do takrat stali ob strani, tako bo Slovenski oktet okrepljen naše delo in

nam pomagal dokončati te velike načrte. Administracijski vodja okteta g. Bogdan Pogačnik se je z trepetajočimi besedami zahvalil za tako lepi sprejem, na tako lepem delu slovenske zemlje v tujini. Kako lepo je za-

donela slovenska pesem na našem hribu, prenešana sem daleč preko morja v naše središče v Eltham. Orosile so se nam oči, trepetala so srca, plavale so misli tja daleč iz hriba v Elthamu, nazaj domov, med naše drage — po-

ZAHVALE

Zopet je za nami pomembni Zgodovinski dogodek delovanja Slovenskega Društva Melbourne in sicer obisk "SLOVENSKEGA OKTETA". Društvo kot tako je samo kažipot svojim članom in sodelavcem in kot je potrebno veliko število opeke za gradnjo poslopja, tako je nujno-važnega pomena, da množica ljudi sodeluje pri organizaciji in delu kakršnega koli programa. Tako je bilo tudi v pripravah za gostovanje Slovenskega Okteta.

Najprej se odbor S.D.M. topla zahvaljuje vsakomur, ki je kakor koli pomagal pri tem gostovanju, pa najsi bodo finančno, fizično umno ali moralno, veliko ali malo vse je bilo dobrodošlo. G. P. Česnik in ga. Gomizely sta opravila hvalevredno delo pri predpripravah za družabni večer v Southern Cross in koncerte v Monash University. Gospodoma I. Leber in M. Peršič gre topla zahvala za propagandno delo pri televiziji in časopisju. Gdč. Ireni Lončar za recitacijo podano ob sprejemu na letališču, ter ravno tako vsej mladini in otrokom, ki so našo pesem tako lepo pozdravili v narodnih nošah.

Ko že omenjamo narodne noše se moramo zahvaliti g. Miha Ropert, ki je brezplačno sešil moške narodne noše, ter sestram našega verskega središča, ki so nam zopet priskočile na pomoč s posojjo škornjev. Upamo, da bo društvo uslugo lahko vrnilo kaj kmalu, ko bodo gotovi naročeni lastni škornji.

Pater Bazilij in pater Stanko sta dobrovoljno nudila na razpolago ne samo cerkveno dvorano ampak skoraj cel Baragov Dom v dobrodošli slovenskim gostom — res priskrben Vam hvala.

Društva "PLANICA" in "JADRAN" so goste SLOVENSKEGA OKTETA sprejela v najgostoljubnejši

luči, čeprav so imeli zelo malo časa za priprave in sprejem. Zastopniki S.D.M. niso mogli prehoviti odlične organizacije. Ob obisku Elthama je ženska sekcija S.D.M., kakor tudi za večerjo v Kew zopet pokazala, da so naša dekleta in žene res zlata vredne. Naša draga mamica gospa Krnelova, upokojenka je pripravila ogromno število pravih "KROFOV" za to priložnost in se ji vsi hvaležno zahvalimo. Vsi smo občudovali "TORTO", ki je zopet pokazalo mojstrovino g. Ivana Majcena.

Okna "KOROŠČEVE KOČE" so okrašavale nove zavese, ki so bile dar gospe Danice Kozole. Vseposod se je videlo, da so pridne roke naših članov vedno na delu, ni je nedelje, ko ne bi Mici in Maks Hartman, špilarije in Želetove, Ogrizekove, Horvatino, Cvetkove ter ostade družine urejevale Slovenski hriček. Lepo se razvijalo obronki te Slovenske lastnine, ostanimo si prijatelji v delu in razvedrilu, ne ranimo sami sebe v momentih nepremišljene naglice, naša srca skupno ljubijo lik narodne zvestobe.

Ob zaključku pomislimo na Slovensko melodijo, ta nas povezuje pa najsi bodo v veselju ali žalosti. Mislim, da se vsi spominjamo prijetnega večera v družbi SLOVENSKEGA OKTETA v Southern Cross. Poslušali smo in se vrteli ob zvokih glasbe "BRATOV PLESNIČAR". Ta večer je bila njihova glazba darovana vsem Slovencem, ki so se tega večera udeležili. To ni bilo prvokrat, da so "Bratje Plesničar" priskočili na pomoč Slovenstvu brezplačno, brez njih bi naši nastopi na "Moombi" nikoli ne uspeli, kar Vam je v dokaz to, da je njih odsotnost lansko leto, ker so gostovali v Evropi preprečila nastop Slovencev na tem festivalu. Kje ste ostali, rabi- mo Vašo pomoč, sedaj ko sestavljamo

zabili smo dolga leta težkega in naporenega dela, prerojeni z novo silo smo se odločili, da nikoli ne pozabimo te lepe materine, slovenske besede . . .

Popotnik se bo še oglasil . . .

Mojstri v petju

še niso mojstri

v zidanju . . .

Toda dobro voljo

so pokazali.

ČLANI OKTETA

NA STAVBIŠČU

V ELTHAMU

POSTANITE USTANOVNI ČLAN
NAŠEGA
KULTURNO-DRUŽABNEGA
CENTRA V ELTHAMU
Z DAROM \$200.—
POŠLIITE NA
"SLOVENIAN CENTRE
BUILDING FUND"
P.O. BOX 83, CAULFIELD SOUTH,
VIC., 3162

dramsko in folklorno skupino. Ne dopustite, da bo naša kultura popolnoma zamrla, začnimo z novim Domom z delom na oderskih deskah, da bo otvoritev res predstavljala v dejstvu — ne samo imenu SLOVENSKI KULTURNI IN RAZVEDRILNI CENTER.

Vsi zainteresirani v petje, glasbo ali dramo pokličite Heleno na 211-0314, ker bomo v kratkem sklicali sestanek v ta namen. Tam se bo sestavila sekcija, ki bo za to delo odgovorna.

Helena

DAROVI ZA NAŠ CENTER

Franc Plut	\$50
Maks Hartman	35
L. in J. Penca	50
Franc Plut	45
Orkester "Drava"	15
Karl Bevc	50
K. Fekonja	50
A. Udovičič	60
Stanko Hartman	10
Jože Grlj	50
M. šuštarčič	50
Peter Belec	150
F. Kravos	50
M. Bole	50

Spoštovano Društvo,

Iskrena hvala za trud in delo, ki je nam v tako veselje. Najbrž velika večina Slovencev skrbno pazi na slovensko oddajo po radio i kako smo srečni, da v daljni Avstraliji slišimo slovensko besedo in naše lepe pesmi. Čeprav kratka, je oddaja vseeno prisrčna. Bog plačaj delo vsem, ki se za to trudite. Želim obilo uspeha v bodoče.

M.B.

Dokler bomo peli

"Dokler bomo Slovenci peli — bomo živeli". To je bilo geslo, ki ga je prinesel med nas "Slovenski okteti" in ki ga je njegov napovedovalec g. Bogdan Pogačnik ob vsakem koncertu vrgel med nas.

Kako resnično je. Dokler poješ si živ. Ko bomo umrli ne bomo več peli. Zatorej pojmo sedaj, pojmo in pojmo, naj ves svet ve, da smo živi, da Slovenci živimo kot narod.

Še več nam pove to geslo. Pove nam, da je naša pesem, ki nam je tako draga, naš simbol, naš ščit, naša obramba. Ta pesem, ki jo je prepeval slovenski tlačan po štajerskih in dolenjskih gričkih, ko je s svojimi žulji redil tujo gosposko in te poskočne viže, ki so odmevale od stene do stene gorenjskih planin vsa stoletja našega suženjstva so nam bile v oporo, da smo vzdržali naval s severa in juga, z vzhoda in zahoda. Ni čudo, da nam zato vsem brez izjeme navrejo solze v oči, ko zaslišimo tu v tujini melodijo neutešljivega bola za izgubljenim rodnim krajem, ki ga je za večno vtisnil v "N'mau čez izaro" nepoznani rojak iz Korotana.

"Slovenski smo fantje pri Dravci doma", "Tam kjer teče bistra Zila", "Triglav moj dom", "Sem fantič z zelenega štajerja", "Lepših fantov na svetu ni kot so dolenski furmani" — koliko ponosa in ljubezni do domovine in naroda je izraženo v teh pesmih, s katerimi si je naš človek čuval svojo narodno pripadnost, dokler končno ni prišel čas, ko je vstal na svoje noge in s ponosom zapel na ves glas, da ga slišijo vsa ljudstva sveta: "Slovenec sem, tako je mati djala, ko me je dete pestovala".

"Slovenski okteti" pa je ponesel to našo pesem na mednarodni oder. Postavil jo je na vzvišen položaj, ki ji je edino dostojen. Z umetniškim izvajanjem, s spretnostjo, z izurjenim nastopom, ki je edinstven na svetu, je ponesel to pesem preko vseh konti-

mentov in postavil slovensko ime na vidno mesto. Zato zasluga pevcev "Slovenskega okteta" ni samo na umetniškem polju, nego je prav tako velika tudi na narodnostnem. Kajti majhni kot smo po številu, nam nikoli ne bo dovolj povdarjati da smo Slovenci narod, s svojimi kulturnimi osobinami in hočemo taki tudi ostati.

"Dokler bomo peli — bomo živeli". Res je, toda važno je tudi kako živimo. Važno je, da naša pesem odmeva svobodno brez pritiskov in vplivov drugih interesov, narodnostnih ali ideoloških. Važno je, da se naša pesem prosto razvija, da ostane naša in ne, da se vtopi v kakršnemkoli konglomeratu z narejenim imenom.

Zgodovinski razvoj političnih dogodkov se nikoli ne more predvidevati. V bodočnosti bo lahko nastopila možnost, ko se bo usoda našega ljudstva zopet barantala med velesilami; ko bomo radi svojega malega števila zopet drobiž, s katerim bodo kupovali drug drugega. Zato moramo sedaj delati na tem, da bo ob taki priliki ime Slovenec poznano v svetu, da bomo lahko stopili pred svetovno javnost in zahtevali svoje pravice kot enakopraven narod. Zato bi morala biti najvažnejša naloga Slovencev v zdomstvu, zamejstvu in doma, da slovensko ime povsod in ob vsaki priliki postavimo na vidno mesto, da razlagamo povsod in ob vsaki priliki od kod smo, kaj smo, kaj znamo in kakšni smo.

Naš največji zaklad, naša pesem, naj doni povsod in obiski kot je bil obisk "Slovenskega okteta" naj ne bodo samo v zadovoljstvo nam samim temveč moramo storiti vse, da jih uporabimo za čim večjo afirmacijo imena Slovenec in Slovenija.

"Dokler bomo peli — bomo Slovenci živeli" — toda glejmo da bomo peli in živeli svobodni.

Marijan Peršič

V KOROŠCEVI KOČI . . .

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

PRIREJA

VESELO ZABAVO

V SOBOTO, 9. AVGUSTA — OD 7.30h DALJE

V BROADMEADOWS TOWN HALL
PASCOE VALE ROAD, BROADMEADOWS

- VESELA GLASBA "SNEŽNIK"
- DOBRA VEČERJA
- PIJAČO PRINESITE S SEBOJ

VSTOPNINA: Člani \$3.00 — Nečlani \$4.00

Vljudno vabljeni,
Odbor S.D.M.

SREBRNI JUBILEJ

Svečano se lesketa naša prijazna Slovenska cerkvena v Kew veselo nas vabijo cerkveni zvonovi k nedeljski službi božji.

Nešetokrat so se ravno v tej cerkvi ponovili veseli in žalostni dogodki našega izseljeniškega življenja.

Pred skoraj dvema desetletji je prišel med nas iz daljne Amerike mlad slovenski duhovnik poln plodovitih idej na duhovnem in narodnem polju. Nalogo ki mu je bila dana kot izseljeniškem dušnemu pastirju med na-

mi v zamejstvu, na tem oddaljenem petem kontinentu je skozi vsa ta leta opravljal z nesebičnim idealizmom v dobrobit vsakemu od nas.

Dne 29. junija t.l. je naš pater Bazilij obhajal svoj srebrni mašniški jubilej. Vsi člani Melbournske in Viktorijske družin se združujemo z iskrenimi čestitkami, Vam dragi pater ob tem tako zasluženem jubileju . . .

Odbor Slovenskega Društva
Melbourne

NAŠA MLADINA PRIČAKUJE "SLOVENSKI OKTET"
NA LETALIŠČU V MELBOURNU

KRITIKA O OKTETU

Takole so ocenili petje Slovenskega okteta glasbeni kritiki dveh avstralskih dnevnikov: Peter Mladenov piše med drugim v melbournskem Herald-u 24 junija 1975:

"Pomembna izurjenost glasov. Neobičajni vokalni ansambel je imel izreden koncert v Robert Blackwood Hall pretekli večer . . .

. . . Člani okteta, ki nastopa že kakih 25 let so obdarjeni z lepimi glasovi, prvovrstno tehniko, perfektno kontrolo dihanja in sposobnost peti v ducatu tujih jezikov . . .

. . . Bil je izvanreden koncert in upajmo, da nas bo okteti zopet obiskal in da bo njego vnaslednji nastop boljše reklamiran".

L.J.W. pa je napisal v Canberra Times:

"Bogat glasbeni doživljaj . . . Slovenski okteti na čelu vokalnih ansamblov . . . Slovenski okteti je osvojil

srca ljubiteljev glasbe z enim najfinejših nastopov precizega in in odličnega petja kar smo jih slišali v tukajšnjem okolju.

Kristalno čisti glasovi oktetovih pevcev in čudovita časovna vsklajenost so bili vzrok, da jih je publika priklicala nazaj na oder za tri "encore" in jim priredila stoječ aplavz.

Brez pevovodje in brez not zna Slovenski okteti doseči visoko glasbeno ravnotežje in perfektno harmonijo, ki sta v veselje vsakemu ljubitelju glasbe, da jih sliši.

Vsak od osem pevcev je mojster v svojem glasovnem obsegu. Postavi jih vse skupaj in vsklajenost glasov na koncertu doseže glasovno popolnost, ki jo le redko slišimo v tej deželi.

Če niste slišali in videli Slovenski okteti na odru potem ste zamudili glasbeno doživetje izredno odlične kakovosti".

GLAS VESELE HARMONIKE . . .

Velikokrat nas glas harmonike pozdravi že ob vhodu na naš hrib v Eltham-u, nas spremlja pri delu in pri zabavi. Ni je sobote ali nedelje, da ne bi slišali poznatih zvokov, ki se razlegajo čez vaški trg vse do potoka, ob vznožju Slovenskega grička.

Čeravno samotni je glas harmonike valbljiv saj ga velikokrat spremlja slovenska pesem in nas korajžno kliče

na delo. Mislim, da smo vse predolgo vzeli ta zvok "for granted" — čas je, da nasmejani obraz igralca harmonike dobi svoj zaslužen aplaus. Viktor Lampe — tvoja melodija je postala del našega slovenskega udejstvovanja, upamo da bo vedno veselo živel med nami.

Helena

PETER MANDELJ SE JE UVELJAVIL . . .

"National Safety Council of Australia" je dne 5. junija tega leta priredil enodnevni simpozij z naslovom: "THE MIGRANT AND ACCIDENT CONTROL" (Novo-priseljenec in nadzorstvo nad industrijskimi nesrečami). Vodilni zdravniki, direktorji so predavali celi dan od devete ure zjutraj do šeste zvečer. Opoldan pa je simpozij nagovoril g. Al Grassby, posebni svetovalec Avstralski vladi. Ob enajsti uri dopoldan je prevzel govorniško mizo naš član PETER MANDELJ, ko je podal referat o "Problemu komunikacije v naši industriji".

Peter je v svojem referatu omenil težko stališče Slovenskih priseljencev, ko so vsa sporočila ali v Angleščini ali pa v Srbohrvaščini. Povedal jim je, da so Slovenci poseben narod, s posebno tradicijo in lastno govornico in da bi želeli, da so objave tudi v Slovenščini. Ponosni smo, da imamo med nami člane, ki nastopajo za našo narodno pravico in izpovedujejo svetu naše stališče. Upamo, da bo Slovenska beseda našla pot tudi tja, v tovarne in delavnice, kjer naš Slovenski živelj pomaga graditi

novi adoptirano domovino. Petru pa naše iskrene čestitke k tako lepemu uspehu in zahvalo nas vseh.
P.R.

SLOVENSKA RADIJSKA ODDAJA

Slovenska radijska oddaja na postaji 3ZZ je začasno prekinjena, vendar nas je uredništvo radijske postaje obvestilo, da bo v kratkem zopet odrejen krajši čas slovenskemu jeziku. Vse poslušalce naprošamo, da pišete na:

ACCESS RADIO 3 ZZ
17 HARDWARE STREET
MELBOURNE, 3000

in predlagate Vaše želje zakaj bi želeli slovensko uro na radiju, kajti ti dopisi nam bodo omogočili da predložimo prošnjo za ta program s podporo širše publike in ne samo podincev.

Naslednja radijska oddaja dveh ur na slovenskem jeziku bo na postaji 3EA, valovna dolžina 1120 v sredo 6. avgusta med 6.30 in 8.30 h zjutraj, od 12h—2h popoldan in 7h—9h zvečer.

INDEKSATION

Mnogo se te dni piše in govori o "indexation", vendar nikjer ni mnogo razloženo kaj ta beseda pomeni čeprav je nekaj kar zadeva vsakogar, ki si služi kruh v Avstraliji. Ker dnevno časopisje po večini v težko razumljivem strokovnem žargonu razpravlja o tem problemu ga bomo poskusili razjasniti na bolj poljuden način.

V glavnem se govori o dveh vrstah "indexation": Wages indexation in Income tax indexation.

Wages indexation (Seznam ali pokazatelj mezd-plačil) je več ali manj prišla že v veljavo z odločitvijo Razsodne komisije za plače pričetkom meseca maja. Po tej odločitvi so se vse plače ali mezde vzdignile za 3.6%, kar je za isti odstotek kot so se dvignile cene na Indexu (seznamu) življenjskih potrebščin v prvem tromesečju tega leta. Ta komisija je tudi odločila, da se bo v bodoče sestala po vsakem končanem tromesečju, ugotovila za koliko so se dvignile cene v seznamu življenjskih potrebščin v preteklem tromesečju ter odredila, da se za isti odstotek povišajo vse uradno določene plače. Istočasno pa je komisija dodala važen pogoj, po katerem bo ta način odrejanja plač zadržala le dokler bo učinkovit v zadržanju inflacije in da naj se zato uslužbenske organizacije (Unions ali sindikati) vzdržijo od posameznih pretiranih in neutemeljenih zahtev za zvišanje plač. Ta sistem odrejanja plač je dobil naziv "wages indexation".

Večina uslužbenskih organizacij ter mnogi ekonomisti pa so zavzeli stališče, da "wages indexation" ne bo rešila problema, dokler je na moči sedanji sistem dohodninskega davka (income tax). Trdijo, da je vsako povišanje plač ali drugih dohodkov le navidezno radi davčne lestvice, ki ne raste enakomerno z dohodkom, ampak se dviga v mnogo bolj strmeh loku. Številke, ki jih navajajo to jasno potrjujejo:

Na \$7500 letnega zaslužka, ki je danes povprečen v Avstraliji se plača 44 centov na vsak dolar izrednega zaslužka državi kot dohodninski davek. Naslednje leto, se pričakuje, da bo to povprečje \$9000 in, da bo država vzela od tega 48% od izrednega zaslužka. Z drugimi besedami, če računamo, da se bodo cene dvignile za 20% v naslednjem letu, bi se morala plača dvigniti za 29.8%, da bi obdržali isto kupno moč.

Ker se lestvica dohodninskega davka že ni občutno spremenila precej let, je posledica ta, da je pred desetimi leti uslužbenec s povprečnim dohodkom plačal 27.1% svo-

jega izrednega dohodka za davek, a danes mora plačati 44%.

Najbolj prizadeti so oni, ki vzdržujejo družine, kajti popusti pri obračunavanju dohodninskega davka se za družinske člane ne menjajo. Na primer, družinski oče z ženo in dvema otrokoma si lahko odtegne \$832 od svojega letnega zaslužka. Če zasluži \$8000 na leto in dobi plačo povišano za 20% se mu taksa zviša za 22.3%. Toda davkoplačevalec, ki skrbi samo za ženo in zasluži \$8000, pri zvišanju tega dohodka za 20% plača 21% več takse.

Spodnje številke pa kažejo, da taksa najbolj prizadene one, katerih zaslužek je v bližini povprečne plače v Avstraliji. Vzemimo, da bi se plače vzporedno z inflacijo morale dvigniti za 20% potem, ko je že taksa odračunana in videli bomo, da bi moral:

1) Zaslužek \$6238 letos narasti v prihodnjem letu na \$7725, to je za 23.8%, taksa bi se dvignila za 55.5%.

2) Zaslužek \$8455 bi se moral dvigniti na \$10744, to je za 27.1% — taksa se dvigne za 66.8%.

3) Zaslužek \$9461 bi se dvignil na \$12274 za 29.2% — taxa na to je za 76.7% višja.

4) Zaslužek 16996 bi se dvignil na \$22475, to je za 32.2%, taksa na to se dvigne za 60.6%.

Iz razumljivih razlogov vlada Avstralije nima nič preveč proti temu sistemu takse, saj njen dohodek iz tega raste kot kažejo zopet sledeče številke:

1971/72 — \$3798 milijonov

1972/73 — \$4089 milijonov

1973/74 — \$5498 milijonov

1974 — \$7850 milijonov

Računajo, da bo redukcija v taksi, ki jo je vpeljala vlada v preteklem letu zmanjšala ta dohodek le za 650 milijonov dolarjev.

Ni čudno, da na podlagi teh števil uslužbenske organizacije in tudi samozaposleni posamezniki zahtevajo spremembo tega davčnega sistema. Kot rešitev priporočajo "Income tax indexation", to je način po katerem bi se v glavnem lestvica dohodninskega davka spreminjala vzporedno s povišanjem plač. Na grobo povedano tako, da bi odstotek takse ostal listi kot je bil pred zvišanjem plače dodeljenem po "wage indexation".

Izvednici tudi priporočajo, da se naj ta "Income tax indexation" vpelje čimpreje, kajti v nasprotnem primeru se lahko zruši cel obstoječi ekonomski sistem.

SLOVENSKA

RADIJSKA

ODDAJA

V ŠTUDIJU

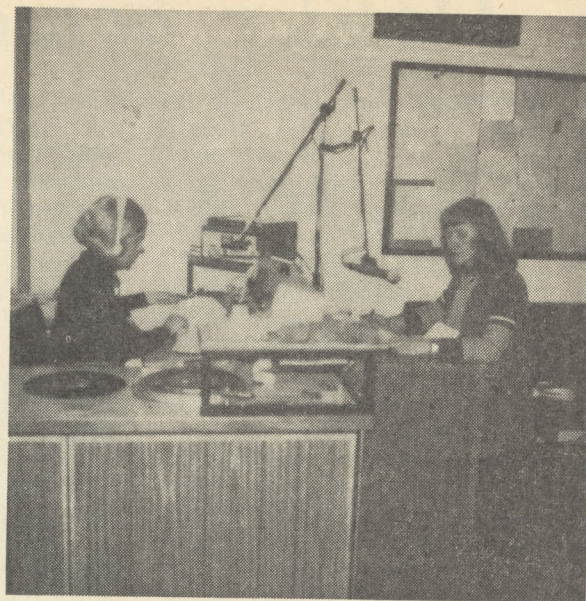
3ZZ

Naša

napovedo-

valka

Helena

NOVI MINISTER ZA IZSELJENCE

Ministerstvo za delo in vseljenstvo (Labor and Immigration) je po spremembi kabineta v Canberri prevzel senator Jim McClelland.

Senator McClelland, premožni advokat iz bogatega Sydneyskega predmestja Point Piper, je prevzel to mesto po g. Clyde Cameron, ki izhaja iz vrst organizatorjev delavskih organizacij v Južni Avstraliji.

Časopisni komentariji smatrajo senatorja McClellanda za izredno dinamičnega politika pragmatičnih nazorov. Hiter vzpon njegove politične kariere v zadnjih dveh letih kaže na to, da verjetno lahko pričakujemo tudi na področju ministrstva za vseljence nove aktivnosti in naprednih pogledov.

TAJANJE DEBELEGA LEDU

Zadnje čase v Franciji precej odmeva vprašanje, ki zadeva razmerje med katoličani in pripadniki velikega in starodavnega združenja framasonov. Veliki mojster prostozidarske lože Veliki Jean Pierre Prouteau je namreč na tiskovni konferenci v Parizu postavil katoličanom štiri vprašanja; na prvem mestu tisto o 2335. kanonu cerkvenega prava, ki je prostozidarstvo obsodil, prostozidarje pa izobčil.

Framasoni so nastali v dvanajstem stoletju kot človekoljubno in dobrodnelno društvo, katerega člani so se med seboj podpirali, na pomoč pa so priskočili vsakemu človeku v stiski. Zavzemali so se za strpnost med ljudmi; prizadevanje je pozneje prešlo tudi na strpnost med verstvi. V skrajnih oblikah pa je ta smer zagovarjala vseenost glede na pripadnost tej ali oni veroizpovedi. To je bil tudi vzrok za številne obsodbe s strani Vatikana.

Gibanje se je začelo med zidarji in je od zidarskega društva (ceha) prevzelo tudi nekatera znamenja ter hierarhično ureditev (učenec, tovariš, mojster, veliki mojster). Po splošnih ocenah je danes na svetu okoli 8 milijonov prostozidarjev, razdeljenih v lože in velike lože. Največ članov živi v ZDA.

Prostozidarji se v posameznih deželah močno razlikujejo med seboj. V romanskih deželah, posebno v Franciji in Italiji, niso bili naklonjeni katoliški veri. Nasprotno pa so se poglobljala tudi s cerkvene strani. Dialoga niso poznali. Papež je prostozidarje obsodil predvsem zaradi konfesionalnega diferentizma. V anglosaškem svetu pa med obema veroizpovedima ni tolikšnih napetosti, zato pa več razumevanja in strpnosti.

Veliki mojster Jean Prouteau je na vprašanja novinarjev odgovoril: "Katoliška Cerkev je dve stoletji obsojala framasonske lože, zdaj pa slišimo o njenem drugačnem razmerju do framasonov po svetu. Rad bi vedel, ali je 2335. kanon cerkvenega prava

V MUZIKALNI SVET, ki je v Buenos Airesu že od nekdaj na svetovni ravni, pa so z javnimi nastopi v prejšnji sezoni segli: Drago Marjan Šijanec s koncertom buenosaireške Filharmonije v Teatro Colon, pa z uprizoritvijo Smetanove Prodane neveste, ob 150-letnici skladateljevega rojstva, v deželnem prestolnem mestu La Plata (Teatro Argentino). Lučka Kralj Jermanova z ponovnimi koncerti svojega polifonega zbora Bariloški pevčki. Marija Fink Geržiničeva z javnim koncertom slovenske madrigalne skupine Karantanija. Pa Anka Savelli Gasarjeva z javnim koncertom dekleškega pevskega zbora Slovenske mladence.

še vedno v veljavi ali ne. Dalje, ali bo katoliška Cerkev začela razlikovati med angleško framasonerijo, ki priznava višje bitje nad nami, in latinsko svobodomisleno framasonarijo. Ali se bo katoliška Cerkev sprijaznila s priznanjem neodvisnosti civilnim ustanovam latinskega sveta in končno priznala svobodo vesti?"

Na vprašanja je odgovoril francoski katoliški devnik La Croix. Najprej je opisal prenovo cerkvenega zakonika, nato pa povzel misel italijanske jezuitske revije Civiltà Cattolica, kjer piše, da bodo točke o prostozidarstvu zelo skržene. Kardinal Šeper je že leta 1973 povedal, da za sedaj še ni sprememb v zadržanju do različnih framasonskih lož. Prišlo pa je že do nekaterih premikov.

Tako je velika francoska loža povabila na pogovor škofa Perezila in skandinavska škofovska konferenca dovoljuje sprejem v Cerkev, ne da bi se ljudje izbrislali iz lože. V Angliji urejajo vprašanje prostozidarjev in njihovega vstopa v krščanstvo krajevni škofje.

Spreminjanje dolgoletnega nasprotovanja torej teče zlasti v tistih deželah, kjer se niso lože nikoli preveč direktno ustavljale krščanstvu in kjer (potihoma povedano) ni bilo toliko "budnih" spremljevalcev.

Zdi se, da skuša danes tudi Cerkev kot celota presojati pojav prostozidarstva in posameznike v organizaciji predvsem s stališča razumevanja in krščanske ljubezni. Dogaja se nekaj podobnega kot s tistimi, ki so bili izobčeni. Danes gledamo nanje bolj s pastoralnega kot z dogmatičnega zornega kota. Končno gre za vzpostavljane tistih razmerij (ki sicer ne odpravljajo verstvene vseenosti (konfesionalne indiferečnosti), dopuščajo pa več svobode človekovi vesti. S tem pa se že taja tudi debeli led medsebojnega nasprotovanja in nezaupanja.

Povzeto iz "Družine"

POPOTNIK S HRIBA GORI PRIDE?

Nič ni boljšega za dvig ravni bilokategorega proizvoda kot konkurenca. Ker Popotnik s hriba dosedaj pač ni imel tekmeča pri svojih dopisih upam, da mu bodo te moje vrstice pokazale, da ni samo on ki s hriba po svetu okoli hodi in bodo zato njegovi potopisi le pridobili na pestrosti. Naj se le zaveda, da ima tekmeča, kajti po izdatkih, ki sem jih imel s svojim romanjem po tej veliki deželi, ki ji pravijo Queensland mi bo še tako pičel honorar prav prišel.

Če sem v naslovu rekel, da sem s hriba gori prišel nisam prav nič pretiraval. Kajti ni res, da se s hriba lahko samo doli pride. Le pogledajte na karto Avstralije, kaj ni Brisbane nad Melbournom. Torej sem gori v Brisbane prišel.

Seveda pa nisem hodil. Avto, naravna stvar. Danes je to najcenejše prometno sredstvo. Računal sem, da bi bili potni stroški z vlakom štirikrat večji, z avtobusom šestkrat večji, z letalom osemkrat večji. Če bi šel pa peš pa — ? Moj elektronski računalnik mi je odpovedal ko sem hotel to izračunati kajti ko stm množil in sešteval izgubljen čas, število prenočišč, hrano, uporabljene podplate in sem vse to pomnožil s progresivnim koeficientom procenta inflacije je računalniku zmanjkalo števil.

Ne, avto je najcenejši. Posebno danes, ko vlada med posameznimi garažami takozvana vojna cen. Skoraj na vsaki garaži vam piše nekaj centov "off". Z veseljem napolnite bencina in računate, koliko ste prištedili z "off", ko pa pripeljete okoli vogala se vam v obraz reži tabla z nekaj več centov "off" kot prej. In tako spet računate koliko ste izgubili ker ste prezgodaj natankali. Seveda ima to svojo prednost. Vsaj pri meni. Čas je precej hitreje minil v razpravljanju z mojo "boljšo polovico", češ zakaj nisem počakal z nakupom bencina, dokler ne bi bilo malo več "off", da sem prevelik "paničar" itd., da je večsih treba malo tvegati itd. Moji odgovori niso bili naprijaznejši in prav kmalu je bil cel razgovor za kakih sto kilometrov "off".

"Boljša polovica" je zaprla oči, jaz pa sem sklenil, da bom tvegati in ko sem videl pri naslednji garaži toliko in toliko centov "off" sem peljal kar mimo v nadeji, da bom naletel kmalu na drugo z več "off". Teda potovanje po Avstraliji ima svoje posebnosti radi velikih razdalj med naselbinami. Vozim in vozim, toda ne vidim ne hiše, ne garaže, niti hotela. Ves nervozen gledam na kazalo za bencin: igla je že skoraj na prazno in povrh je že padla noč. Si mislim pri sebi: vrag naj vzame tveganje, še bolj jih bom poslušal ako se avto vstavi sredi te divjine. No pa so morali graditelji ceste predvidevati slične slučaje, kajti cesta se je pričela spuščati s hriba navzdol in tako sem srečno pripeljal do naslednjega mesta, kjer sem ustavil pri prvi garaži, če prav ni imela table z "off". Napolnil sem bencinski tank in se znebil nerveze, ki je nenadoma spremenila v tekoče stanje in tako olajšan sem odpeljal naprej.

Ne smem pa se preveč pritoževati nad "boljšo polovico". Od časa do časa je prevzela krmilo in mi dala priliko, da se malo oddahnem. Če se nisem, je to popolnoma moja krivica, kajti nikakor ji nisem mogel verjeti, da znaki za najvišjo dovoljeno hitrost, ki so postavljeni ob cestah namerno kažejo za 20 manjšo številko in veljajo v glavnem samo za neizurjene vozače. Na primer, če znak kaže 60 pomeni, da lahko voziš 80 km na uro, če je znak 80 lahko voziš 100 km na uro, če pa je na znaku 100, je hitrost neomejena. Moja krivica je, če sem ji ugovarjal namesto, da bi zaprl oči in počival.

Sicer pa je bila pot zelo neutrudljiva. Graditelji ceste so spet bili dalekovidni in so izbrali tako smer, da je scenerija po cesti skoraj nesprenljiva, tako da se oči preveč ne napenjajo. Nič čudnega zato, da

mi je moja sovoznica po šestih urah vožnje iz Melbourn dala zanikalno vprašanje: "Nisem vedela, da se gre v Queensland tudi skozi Ballarat, tako kot v Adelaide".

Pa nisem bil jaz nič boljši, kajti nisem niti opazil kdaj smo zapustili Viktorijo. Šele ko sem vprašal nekoga če smo že v New South Walesu mi je omalevažavalno odgovoril: "Kaj ne vidite, da so telefonski drogovi iz železa". Telefonski drogovi dajejo državam Avstralije posebno karakteristiko. Po njih lahko takoj spoznaš v kateri državi si. Ko sem kasneje zmagoslavno ugotovil, da so ob cestah spet leseni telefonski drogovi kot v Viktoriji je bil mož v garaži prav nekako užaljen, ko mi je rekel: "V Viktoriji imate drogove na levi strani ceste, mi v Queenslandu pa na desni. To je razlika".

Sčasoma postaneš že bolj pazljiv za te podrobnosti. Na primer: V Viktoriji imajo ob cestah plošče, ki pokažejo vsakih 10 km oddaljenost od Melbourn. V NSW so že nekoliko drugačni. Plošče so še vedno vsakih 10 km, a kažejo oddaljenost do najbližnjega večjega mesta, najbrže, da bi se potnik ne prestrašil prevelikih števil oddaljenosti do Sydneya. Tu v Queenslandu pa sploh nimajo takih plošč. Ne vem kaj je vzrok. Ali ne zmorejo denarja za njih nabavo z ogrom na število in velike razdalje ali pa se vlada še ni odločila če je radi svetovnega položaja prav, da uporabljajo arabske številke ali naj se radi varnosti raje vrnejo na uporabo rimskih.

Pa jih moramo razumeti Queenslandeje. Kakor razdalje tako je vse strašno veliko. Pravijo, da jim celo buče zrastejo do take velikosti, da jih lahko izdolbejo in v njih živijo. Sicer take buče jaz nisem videl, sem se pa na lastne oči prepričal, da obstoji "pineapple" ali lepo po slovensko "ananas", ki je izdolben in so v njem zgrajene stopnice po katerih se povzpneš na njegov vrh okoli katerega je zgrajena terasa za turiste. Postavljajo se tudi z ogromno banano, ki bi jo mi na hribu v Elthamu lahko uporabljali za otroško gugalnico. Bajne pa postane koža teh ogromnih sadežev tako trda, da jo je prav lahko zamenjati za plastično maso.

Ko govorimo o bananah. Že vedno sem hotel videti tovarno kjer upogibajo banane. Vsi veste, da radi tega imenujejo ljudi iz Queenslanda "banana benders". Spraševal sem za tako tovarno pa so se najbrže zmotili in me zapeljali v "Ginger factory", kjer sem imel priliko poskusiti "Ginger beer". Bajne uporabljajo "Ginger beer" za rehabilitacijo alkoholikov. Okus tega piva ima lastnost, da pričneš mrziti že samo ime "beer", kaj šele, da bi ga pil. Seveda

so podjetni pivovararji z juga našli protutež, zato reklamirajo pravo pivo v glavnem pod imenom "Carlton draught", hoteli pa se tudi izogibajo omenjati ime beer, nego ga označujejo pod šifro "XXXX".

Drugi ljudje, drugi običaji in načini. Tako premlevan "Family law" je bil komaj omenjen v tukajšnjih časopisih. Že to, da izhaja iz Canberre zmanjša njegovo vrednost. Pač pa je bilo na široko razpisano o tem kako družinske probleme rešujejo domorodci — "aborigini". Prav preprosto. Navajajo primer treh mladih fantov, ki so se progresili nad eno žensko brez njenega dovoljenja. Domorodci take mlade prenapeteže izroče na vzgojo najstarejši in najbolj nelepi vdovi v svojem naselju in mladci so potem kaj hitro ozdravljeni od svojih predčasnih poželenj. Moderni psihiatri so sicer študirali to metodo, pa je nočejo vpeljati, ker bi si z njo zmanjšali zaslužek. Glede "Family law" pa prevladuje mnenje naj se prepusti zapletenost zadeve normalnemu razvoju, pri katerem v slučaju nepopravljivih nesporazumov med možem in ženo en partner konča ali pod zemljo ali v umobolnici, drugi partner v zaporu ali umobolnici ali pa oba partnerja v umobolnici. Kar se tiče otrok takega zakona pravijo, da bodo imeli gotovo prednost v tem, da se bodo naučili mnogih izrazov, katere bodo kasneje v življenju lahko uporabljali pri neprijaznih razgovorih. Seveda so proti tej metodi predstavniki nekaterih stanov, kot na primer advokati, uslužbenici raznih cerkvenih organizacij, socialni delavci, celo agenti za prodajo nepremičnin.

Sploh tu ljudje nekoliko drugače mislijo ko mi z odspodaj. Ker je toplota klime kar velika, mi je "boljša polovica" energično nasvetovala naj si nabavim "MUM" da mi osveži B.O. Šel sem v drogerijo pa mi pravi prodajalec: "Nice cool day to-day, isn't it".

Nisem vedel ali se dela norca iz mene ali on ni pri pravi. Tako sem primišljeval ko se mi je posvetila odlična zamisel v glavi. Znanstveniki so baje ugotovili, da kontinenti plavajo na vodi in da se premaknejo za 5 cm vsakih 2000 let. Ker nam v Viktoriji manjka toplote, tu jim je pa "cool" kadar je nam treba uporabljati "MUM", bi bilo za vse prav, če bi poskusili zasukati Avstralijo, da bi prišel Melbourne, kjer je sedaj Brisbane itd. Ker je večina avstralskih vojnih ladij trenutno v popravilu in bi ne mogle biti uporabljene za to delo v svojstvu vlačilcev, bi mesto tega lahko uporabili moško silo. Vsi odrasli možje Avstralije bi morali iti na obalo in veslati v isto smer. Ker še vedno

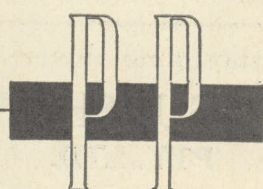
smatram, da so ženske šibkejši spol, bi lahko uporabili samske do 30 let starosti za otiranje potu veslačem. Vse nad 30 let stare in one, ki so poročene več kot 5 let pa bi bile odlične za priganjače. Edina izjema pri moških bi bili Črnogorci, ki bi bili oproščeni veslanja in bi imeli le to dolžnost, da kažejo v katero smer naj se vesla.

Prednosti te spremembe položaja Avstralije bi bilo neprecenljive. Predno pa kaj ukrenemo v tem smislu, moramo vprašati za mišljenje zaupnike našega centra v Elthamu, da ne bi kasneje prigovarjali, češ da je to zmanjšalo vrednost zemljišča na našem hribu in njihovo važnost. Uredništvo "Vestnika" bi imelo to prednost, da bi lahko pravočasno pripravilo tiskanje "upside-down", kajti, kar je sedaj spodaj bi bilo potem zgoraj in bralcem ne bi bilo potrebno obračati časopisa ali pa stati na glavi pri čitanju. Tako bi Slovenci vsaj v nečem bili prvi.

Seveda bi to premikanje Avstralije morali izvršiti počasi, kajti prehitra sprememba temperature bi lahko na večino vplivala tako, da bi jim pričeli možgani delovati prehitro in bi se pri njih pojavile slične briljantne ideje kot pri meni. To pa ne bi bilo najboljšje.

H koncu naj omenim še tole. Če boste kdaj potovali v Brisbane po isti poti, prenočite v "Poplar motel"-u. Tam imajo namreč ne preveč poznanega, tod aizrednega pevca, ki ob spremljavi "ukulele" poje ljudske pesmi nastale ob času, ko so se "swagiji" še peš potevali po tej široki zemlji ter se razgovarjali z bučami na polju. Vprašajte tega pevca naj vam zapoje romanco, ki me bo za vedno spominjala na to mojo pot s hriba gori: "I have seen a snake in the toilet last night".

(Pripelje še kdaj)

TISKARNA
POLYPRINT
PTY. LTD.
7a RAILWAY PLACE,
RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela.

VROČE ŠALE

ZDRAVNIK IN NATAKAR

Zdravnik sede k mizi in se pogloblja v jedilni list. Natakarkar mu želi pomoči in drdra:

— Imam kislja jetrca, narezan jezik, dušene možgane, hladna rebra . . .

— Veste kaj, jaz bi rad jedel, vi pa pridite v ordinacijo, če je vse res, kar ste mi naštel.

MISIONARSKA

V neki črnski vasi je vse narobe. Nihče ni krščen, nihče ni bil pri birmi in moški kar navzkriž živijo pri vaških lepoticah v divjem zakonu. Misionarju je tega dovolj in lepo vsakemu določi ženo in opravi poroke. Potlej vpraša poglavarja:

— Kako je, starešina? So vsi zadovoljni?

— Vsi, — odgovori poglavar, — vsi imamo nove žene.

VAŠA EDINA SLOVENSKA TURISTIČNA AGENCIJA

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

IVAN GREGORICH

Vam nudi po izredno zmerni ceni polet iz

MELBOURNE naravnost v LJUBLJANO

Vse potrebno za obisk domovine ali drugih delov sveta ter srečno vrnitev

Vam lahko preskrbimo za kadar koli v letu . . .

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

IVAN GREGORICH

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

(čez dan)

72 Smith Street
Collingwood, Vic., 3066
Tel. 419-1584 - 419-2163

(po urah)

1044 Doncaster Road,
East Doncaster, Vic., 3109
Tel. 842-1755

PO SLOVENSKEM:

ODMEV VOLITEV NA KOROŠKEM

Volitve, ki so se vršile preteklega marca na Koroškem za poslance v Deželni zbor so Slovenci po celem svetu zasledovali z veliko pozornostjo. Upanje je bilo, da bo slovenska Koroška enotna lista dobila vsaj enega poslanca. Na žalost se to ni zgodilo in vzrok temu se pripisuje nesložnosti obeh organizacij, ki delujeta med Koroškimi Slovenci: Narodni Svet in Zveza Slovenskih organizacij. Narodni svet je bil za samostojen nastop vseh Slovencev, medtem ko je Zveza zagovarjala podporo Slovencev Avstrijski Socialistični stranki. To je napravilo spor v obeh taborih in zgodilo se je, da je dr. Apovnik, ki je podpredsednik Zveze bil nosilec Koroške enotne liste.

Ta lista jt dobila 63100 glasov, medtem ko jih je za enega poslanca potrebno najmanj 7800. Opazovalci so mnenja, da bi Slovenci z lahkoto dobili potrebno število glasov, če bi nastopili obe organizaciji skupno na eni slovenski listi.

SKUPNOST NA GORIŠKEM

V marcu se je prvokrat sestal Svet slovenske skupnosti pod vodstvom najstarejšega člana g. Ivana Princiča. Naloga Sveta bo delovati v obrambi vseh nacionalnih in socialnih interesov slovenske manjšine na Goriškem. V debati je bilo poudarjeno, da temelji politična linija Slovenske skupnosti na demokratičnih načelih v priznavanju političnega pluralizma in na samostojnem nastopu Slovencev na vseh ravneh in na odklonilnem stališču do vseh ekstremistov.

Za prvega predsednika sveta je bil izvoljen dr. Andrej Bratuž, za podpredsednika prof. Rado Bednarik. Člani so sveta so ugledni rojaki kot deželni svetovalec dr. Drago Stoka, pokrajinska odbornica Marija Ferletič, goriški občinski svetovalec dr. Damjan Paulin in steverjanski župan g. Stanislav Klanjšček.

Svet se je odločno zavzel za povezavo s Tržaško, Beneško Slovenijo in Kanalsko dolino. Na prvem mestu hočejo doseči ustanovitev samostojnega slovenskega šolskega okraja.

AMNESTY INTERNATIONAL

mednarodna organizacija, ki je znana po svojih intervencijah v korist oseb, ki so preganjane radi svojih svobodomislenih nazorov, bo na prošnjo Narodnega odbora raziskala slučaj dopisnika mariborskega lista Večer, Draga Jančarja. Drago Jančar po poklicu novinar je bil v Mariboru obsojen na eno leto ječe, ker je v inozemstvu kupil in prinesel v državo sovražno emigrantsko literaturo. Poleg Amnesty International se je za Draga Jančarja potegnil tudi pariski Pen Klub.

ZAKON NA POSKUŠNJO

V jugoslovanskem parlamentu so predložili osnutek zakona po katerem bi bilo obvezno, da vsi oni ki se nameravajo poročiti žive vsaj za dobo enega meseca v poskusnem zakonu. To naj bi nadomestilo stare "buržujske" oklice. Tak zakon

bi bil edinstven in prvi na vsem svetu. Zakonodajalci opravičujejo to kot sredstvo, ki naj bi omililo strahoten poraz razporok, saj dvajset od sto sklenjenih zakonov konča že prvih mesecih z ločitvijo.

Proti zasnutku tega zakona je velika opozicija tudi v odločilnih krogih in iz gleda, da bodo morali najti le bolj sprejemljiv način, kako zmanjšati število razporok in splavov.

DROBIŽ

* * *

Celjski mešani zbor "France Prešeren" je v aprilu praznoval osemdesetletnico obstoja. Zbor ki šteje 50 pevcev se je ob ustanovitvi imenoval Celjski mešani zbor.

* * *

V Sloveniji je skoro 130.000 telesno in umsko prizadejanih ljudi, ki potrebujejo stalno oskrbo. Poleg tega pa je še 40.000 invalidov, ki so se ponesrečili pri delu.

PREŠERNOVCI — 1975

PREŠERNOVO NAGRADO, ki jo na Slovenskem podeljujejo vsako leto na Prešernov dan (8. februar, obletnica pesnikove smrti), slovenski kulturni praznik, so letos prejeli naslednji slovenski kulturni ustvarjalci:

akad. slikar Zoran Didek za življenjsko delo in razstavo v letu 1974;

akademik dr. Bratko Kreft za življenjsko delo na področju literarne in gledališke umetnosti;

humorist Fran Milčinski za življenjsko delo na področju RTV, filma in literature;

prof. Pavel Šivic za umetniške in pedagoške dosežke na področju glasbe;

pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjakova za vrhunske umetniške dosežke na področju glasbene ustvarjalnosti.

Iz PREŠERNOVEGA SKLADA pa so prejeli nagrade:

Delavska godba iz Trbovelj; pesnik Bogomil Fatur za pesniško zbirko "Minuta tišine"; Mile de Gleria za filmsko kamero v slovenskih celovečernih in kratkih filmih; Mina Jerajeva za vlogo Winnie v S. Becketta dramati "Srečni dnevi"; Tomaž Kržišnik za likovno podobo predstave Zlata ptica (lutkovno gledališče); Florjan Lipuš za knjigo proze "Zgodbe o časih" (knjiga govori o stiski koroških Slovencev; kot bogoslovec v Celovcu je Lipuš sodeloval v reviji Meddobje s prevdonimom Boro Kostanek); Ciril Oblak in Fedja Klavora za arhitekturo tovarne Gorenjska oblačila v Kranju in za letališče na Brniku; igralec Stane Raztresen za vlogi kaplana Martina žedrčmaca in hlapca Jerneja; Ivan Seljak-Čopič za ciklus razstav v zadnjih letih, Matjaž Vipotnik za oblikovanje plakatov.

Predstavljamo slovensko slikarsko in pleskarsko podjetje

SUNSHINE PAINTING SERVICE PTY. LTD.

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020

Tel. 311 1040, 311 8343

Lastnika: Jaka in Jim Korošec

Svoji k svojim !

Senzacionalna izmišljotina ali resničnost:

V zmrzovalni skrinji v Alabami mala bitja iz vesolja

— Neznani leteči predmet naj bi strmoglavil v kalifornijski puščavi, ameriške vojaške oblasti pa trdijo, da je ta novica brez vsake realne podlage — podnaslov —

Ameriška javnost bi rada zvedela za resnico o dvanajstih majhnih bitjih, ki so jih menda našli v neznanem letečem predmetu (NPL), ki je strmoglavilo v puščavi Mojava v Kaliforniji.

Ameriški profesor dr. Robert Carr z univerze v Južni Floridi, ki menda uživa precejšen ugled, je v nekem radijskem intervjuju izjavil, da je NPL strmoglavil zaradi napake v mehanizmu za vzdrževanje zračnega pritiska. V razbitinah neznanega letečega predmeta so našli skrivnostna trupla. Znanstvenik pravi: "Gotovo gre za bitja z nekega drugega planeta. Velika so samo 90 centimetrov, imajo rumene lasse, belo kožo, modre oči in velikanske možgane".

Profesor Carr nadalje zatrjuje, da so ta vesoljska bitja v najstrožji tajnosti prepeljali v letalsko oporišče Wright Patterson v Ohio. Neki zdravnik sod-

ne medicine je menda trupla obduciral in izjavil: "Presenetljivo, kako zelo razviti so!"

Potem ko je profesor spregovoril o tem primerju, je več sto ljudi poklicalo radijsko postajo v San Franciscu. Reporterji so seveda takoj skušali čimveč odkriti in zvedeti o tej skrivnostni zadevi. Menda so doslej že ugotovili, da je teh 12 bitji iz vesolja že nekaj časa v zmrzovalnih skrinjah v nekem vojaškem oporišču v Alabami. Vojaški tiskovni predstavnik pa je izjavil, da so vse te novice brez kakršnekoli podlage.

Profesor Carr: "Vlada se je hotela najprej posvetovati s psihologi, da bi zvedela, kako bo reagiralo prebivalstvo, če bi ga seznanili s to novico..."

V Ameriki se zdaj v zvezi s to zadevo spominjajo predvsem na tole: ameriški vojaški piloti so imeli v letalih dalj časa s sabo zaprte ovitke, na katerih je pisalo: "Odprite le v primeru, če bi opazili neznane leteče predmete".

(po "Primorskem Dnevniku")

Sneg za slovo od zime. Največ ga je padlo v tolminskih hribih. Posnetek prikazuje, kako je bela odeja segla skoraj do Tolmina.

ASTRONAUT TRAVEL SERVICE

Pty. Ltd.

CNR COLLINS & ELIZABETH ST., (MLC BUILDING), MELBOURNE
11. nadstropje
TEL. 62-0041

Največja in najmodernejša avstralska potniška agencija

Ima poseben oddelek za Jugoslavijo.

* Potovanje z JAT-om ali drugimi linijami v katerikoli del sveta.

* Veliki popusti za potovanje v grupah.

* Potovanja z vsemi ladijskimi družbami.

* Dvoz vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo.

* Brezplačna nabava potnih dokumentov.

* Ugodni pogoji za kreditiranje kart.

Vse informacije vam bo rade volje nudil g. PAVLOVIČ KOSTA in gđč. BILJANA SRETENOVIC na telefonu 62-0041.

Po uradnih urah: 24:9699.

Telefonirajte, pišite ali obiščite nas. — Prišli bomo tudi na vaš dom.

Naša telefonska služba dela 24 ur vsak dan.

"MI SE IMAMO RADI". DOKAZ DA SMO SI BRATJE.
(torta "zaprte bukve" je mojstrsko delo ge. Pavle Žele)

ŠE NEKAJ OB OBISKU "SLOVENSKEGA OKTETA"

Vsi smo bili upravičeno zadovoljni s kvaliteto petja tega odličnega okteta ter tudi hvaležni za užitek, katerega so nam nudili.

Na žalost se pa mnogi in jaz sem eden od njih, nismo mogli strinjati z nepopolnim govorom g. Bogdana Pogačnika. G. Pogačnik je na vseh prireditvah pravilno podpiral in propagiral sodelovanje med Avstralijo in Jugoslavijo tej njenimi državljani. Ravno tako je povdarjal, da bogatejši narodi morajo pomagati pri prehrani siromašnejših, kar je seveda hvale vredno. Toda mi vsi vemo, da človek ni žival (čeprav se včasih tako obnašamo) in da življenska potreba ni samo poln želodec nego tudi osebna svoboda, tako v javnem

izražanju in dejanjih. Naj bo to na verskem ali političnem polju.

Kar se pa tiče sodelovanja med Avstralijo in Jugoslavijo bi to bilo veliko tešnje, če ne bi Jugoslovanske oblasti kršile zakone in ustavo FLRJ in popolnoma protizakonito strahovale Slovence, ki bivajo v Avstraliji, pa naj bodo to avstralski državljani ali ne, če ne bodeš dobil vize za obisk domovine in potem z zasliševanjem v domovini s strani policijskih oblasti.

Če že propagiramo pomoč siromašnejšim tujcem potem tudi podpirajmo svobodo lastnem narodu, kar pa g. Pogačnik ni omenil.

Dušan Lajovic

KAR STORIŠ ZA SE, TO ŽE S TABO IZGINE,
KAR STORIŠ ZA NAROD, OSTANE VSELEJ;
DONESI LE KAMEN ZA VZGRADBO OČINE,
A RASLA NAPREJ NA PODLAGI BO TEJ.

Jugoslovanska turistična agencija
THE SUNNY

ADRIATIC

VAM NUDI POMOČ NA NAŠEM JEZIKU GLEDE

- Rešavanja dokumentov za vas in vaše srodnike in prijatelje, katere želite pripeljati v Avstralijo.
- Nudimo vam potovanja po najugodnejših cenah z JAT-om ali katerokoli drugo letalsko in pomorsko družbo.
- Denar ni problem — Potujte sedaj in odplačujte pozneje. Nudi vam kredit do \$5000.

Za vse ostale informacije se prosim obrnite na:

177 Collins Street, Melbourne — Tel. 63 7441, 63 7442
154A Victoria Street Footscray — Tel. 68 3708

NASVIDENJE FANTJE

Teško se pripravim do pisanja in zelo sem neokreten, najrajši vidim, da je to delo koga drugega, da potem lahko kritiziram. Toda ob tej priliki moram poseči za pero, da se zahvalim vsem našim požrtvovalnim delavcem, ki so na kakršenkoli način pomagali pri uspehu turnee Slovenskega okteta. Rečem uspehu, zato ker sem prepričan, da je bil velik uspeh, saj so bili oni, ki so mirili duhove dveh taborov, tako da smo bili lepo, roko v roki skupno pri delu za organiziranje koncertov.

Skoraj nemogoče je naštevati posamezna imena. Vsak, prav vsak se je ponudil za pomoč, tako pri prevažanju, s prenočišči in oskrbo zadnja dva dneva ko so bili med nami. Prišel pa je trenutek, morali smo se posloviti in na naših ustnicah se je pojavila beseda: nasvidenje. Torej nasvidenje fantje, upajmo da se kmalu zopet vidimo. Nesebičnim delavcem in delavkam pa prav lepa hvala.

Vinko Ovijač

ANA BERTONCIL

Ana Bertoncil, rojena Selan 16.1.1908 v Zgornja Slivnica pri Ljubljani je umrla 4.7.1975 v Sydneyu.

Pogrebna maša in pogreb sta bila dne 8.7.75 leta prvo v cerkvi v Merrylandsu in potem je bila pokopana na slovenskem delu Rockwood pokopališča. Pogrebno mašo sta opravila gospoda patra Valerijan in pater Hugo, ki se trenutno nahaja v Sydneyu.

Veliko število rojakov se je udeležilo pogreba in se poslovilo od rajne, kar je priča kako je blaga

gospa bila priljubljena med nami. Dostikrat je prihajala k slovenski maši ter tudi na naš hribček, ter skupno s sinovoma in njihovima družinama jo bomo tudi mnogo od nas pogrešali.

Iskreno sožalje sinu Tonetu in gospe pri katerih je pokojna tudi živela, kakor tudi drugemu sinu Feliksu in njegovi gospe in vsem sorodnikom. Gospo Ano Bertoncil pa ohranimo v lepem spominu in naj počiva v miru.

Slovensko Društvo Sydney

KATERA BO PRIPELA NAGELJČEK G. POGAČNIKU?
Ga. Marjanca ali ga. Ovijačeva? G. š. Petkovšek, predsednik S.K. Triglava in g. D. Lajovic, predsednik S.D. Sydney pomagata razvozljati to vprašanje

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRANJSKIH,
ALI SLOVENSkih PLANINSKIH KLOBAS
IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE
JOHN HOJNIK SMALLGOODS
PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068
Tel. 48 6656 — 48 8757

Postreženi boste v domačem jeziku

Ako hočete olepšati svoj dom, trgovino ali urad se obrnite na slovensko soboslikarsko in pleskarsko podjetje

DOMINO PAINTING

78 Porter Road, West Heidelberg

Tel.: 45-5303

Kvalitetno delo in zmerna cena.

Lastnik: Marijan Lauko.

Steklarstvo na celjskem področju v preteklih stoletjih predstavlja vrsto, ki jo označujemo kot gozdno steklarstvo. To so bili steklarski obrati, ki so nastajali v predelih, kjer so bile poleg velikih zalog lesa tudi nahajališča kremenca, in kjer je bilo možno pridobivati pepeliko. Ko je bil gozd v bližnji in daljni okolici izkoriščen, so steklarstvo preselili drugam, ali pa so proizvodnjo povsem opustili.

Časovno obsega steklarstvo na celjskem področju čas od 17. stol. vse do današnjih dni. Prva med njimi je bila steklarna žičkega samostana v Špitaliču, kjer so izdelovali okensko steklo, lekarniške posode, kozarce, steklenice in svetilke za domačo rabo zlasti iz zelenkastega — gozdnega stekla.

V 18. stol. se je z merkantilističnimi težnjami, pogojenimi z novimi trgovskimi cestami v srednjeevropski trgovski prostor in krizami beneškega ter češkega steklarstva zanimanje za izkoriščanje štajerskih gozdov izredno povečalo, zato so fevdalni velepostniki v graščinah oddajali v izkoriščanje gozdove s kurivom in kremenom (Rakovec nad Vitanjem, Glažuta pri Svetini, Glažuta pod Lisco, itd.).

V 19. stol. pa so se v steklarsko manufakturno vključili tudi zemljiški veleposestniki sami (Glažuta pri Taboru, Nemški dol pri Libojah) pa tudi celjski in konjiški meščani. Strokovni delavci v teh steklarnah so bili izprva v glavnem italijanski in češki steklarji, šele kasneje so se pojavili tudi domači mojstri — kvalificirani steklarji. Steklarne so monopolno obvladale domače tržišče, z izgradnjo železnice Maribor—Zidani most pa se je tržišče razširilo tudi na ostale predele Balkana, v Turčijo in Italijo. V 2. pol. 19. stol. pa niso mogle naše steklarne več

voditi konkurence z naprednejšimi češkimi in italijanskimi steklarji, ki so že modernizirali svoje obratovanje s plinskimi kurjavami in drugačnimi tehničnimi izboljšavami. V velike težave pa so zašle naše steklarne tudi zaradi izčrpanosti nahajališča kremenčevega peska. Zato je večina steklarne povsem prenehala obratovati, ostale pa so se priključili drugim (Mišji dol Hrastniku, Zagorje, Rogaški Slatini itd.), ki so že uporabljale premog. Danes obratujeta le še steklarni v Hrastniku in Rogaški Slatini. Stare steklarne na celjskem področju so podobno kot steklarne na Pohorju izdelovale steklo za shranjevanje zdravil in živil, za pivsko posodo, svetila, stekleno jedilno posodo, steklenice za zdravilno vodo, steklo za šipe in drugo. Izdelovali so preprosto zeleno, predvsem pa tk. kredno votlo steklo, pa tudi polkristalno polbrušeno, bakrenorubinaste, rdečerrjave barve. Dragocenejšje izdelke so krasili z rezanjem, brušenjem, graviranjem in barvanjem tako, da prehajalo dekorativni elementi od umetno-obrtnih do narodopisnih karakteristik. Izdelki za vsakdanjo rabo so bili večinoma gladki, strogo funkcionalnih oblik, in preprostih estetskih, a še danes občudovanih domiselnih uporab.

Steklorezci so delovali v samih steklarnih, zahtevnejša dela pa so prevzemali mojstri v Celju, v Slovenskih Konjicah, v Lembergu, v Gradcu in drugod.

Poslopja starih steklarn so povsod propadla, na delovanje teh manufaktur nas spominjalo le še nekatera krajevna imena, arhivski dokumenti, publikacije in ohranjeni predmeti, ki pa so zelo maloštevilni in zato tem dragocenejšji.

CELICE SE POGOVARJAJO

Preteklo je že skoraj desetletje, odkar so se sovjetski znanstveniki spoprijeli z zanimivim vprašanjem, ali celice živih organizmov "poročajo" o svojem stanju.

Začetek teh raziskav sega celo v čas pred vojno, ko je znanstvenik A. Gurvič delal nenavadne poskuse s čebulo. Ugotovil je namreč, da biološko zelo aktivna čebula posreduje svojo dejavnost neaktivni in da ta reagira s podobno dejavnostjo. Toda šele kasnejša neprežanja v tej smeri so dala točnejše rezultate.

Skupina Kaznačejeva je s številnimi poskusi prišla do znanstveno neoporečenih dokazov, da v celicah živih organizmov nastaja žarčenje, ki ga lahko sprejemajo tudi druge celice, če seveda med njimi ni ovire, ki preprečuje ultra vijolične žarke.

Zanimiv je tale poskus: v stekleno posodo so dali tkivo kokošjega zarodka, ki je bil okužen z virusom kokošje

kuge, v drugo posodo pa zdravo tkivo. Tudi po stotinah poskusih se je dogajalo isto: celice zdravega tkiva so umirale na popolnoma enak način kot celice okuženega tkiva. Z merjenjem so ugotovili, da je žarčenje ultra vijolično obolelih celic močno naraslo, ko je v njihovo sestavo prodril virus. To "sporočilo" so brez napake sprejele tudi celice s steklom dobro osamljenega tkiva ter "sporočilo" prenesle v svojo sestavo, nakar je sledil propad.

Ista skupina je v nadaljevanju raziskav ugotovila, da se podobno dogaja tudi z vsemi celicami živih organizmov. Zastavilo se je izredno zanimivo, za medicino pa še posebno pomembno vprašanje: ali ni mogoče toka sporočanja obrniti in bi zdrave celice obolelim "poročale" o "zdravilnem stopku"?

Na teh osnovah bo nekoč morda zgrajen nov način zdravljenja.

NAŠE SLOVENSKE KUCHARICE od leve . . . Majcenova, Cvetkova, Hartmanova, Markičeva in Špilarjeva. Kot so lepe tako je njihov produkt izvrsten.

Zmerno izpadanje las je naravno, ker lasišče izmenjava lase. To niso trajni in ne nosimo istega lasu vse življenje. Življenjska doba enega lasu je približno 5 let za lase na zatilju in na vrhu glave in 2 do 4 leta za tiste ob čelu in na sencih. Las nato izpade, iznad lasne brbončice pa zraste nov, mlad las. Kadar izpade dnevno do 30 las, smemo izpadanje imenovati naravno in se približno po enem mesecu samo ustavi in novi lasje, ki rastejo, so po debelini in barvi enaki izpadlim. Včasih je takšno naravno izpadanje las navidezno bolezensko, ker lasišče menja večje število las hkrati, kar pa traja le nekaj dni in se ustavi.

Lasje najbolj izpadajo poleti, kar kaže, da se to ujema s časom, ko se tudi živali golijo. Seveda je sedaj lasišče redkejše, a se do jeseni lepo popravi. Izpadajo normalno le dolgi, dorasčeni losje, ne izpadajo pa mladi, kratki lisje, to je lasje, ki niso daljši od dveh cm in imajo priostreno konico. Popolnoma naravno je tudi, da imajo stari ljudje redkejše lase, ker je pri njih obnavljanje pač počasnejše oziroma ga ni.

Če pa izpadajo tudi mladi, na koncu koničasti in kratki lasje, moramo pomisliti na bolezensko izpadanje. To ima zelo različne vzroke. Povzročitelj se lahko naseli na lasišče iz naše okolice. Posledice so vidne: kraste, luske, gnojne bulice. Lasje tu postopoma izpadajo in se neradi obnavljajo.

Izpadanje las je prav pogosto po hujših nalezljivih boleznih, ko je imel bolnik zvišano temperaturo nad 39 stopinj C. Lasje lahko izpadejo slabokrvnim, malokrvnim in živčnim osebam.

Vendar izpadajo lasje zaradi seboje to je stanje lasišča, kjer opazimo ali močno izločanje kožne masti in mastne lase ali pa nastajanje suhih luski in prhljaja v lasišču. Pri obeh oblikah izpadajo lasje. Vzrok tega sta-

nja je še nepoznan, oziroma že domnevajo, da ima prste vmes virusna infekcija. Prekomerno izločanje maščobe skušamo omejiti. A ne s pogostim umivanjem in drgnjenjem lasišča z alkoholom, temveč z dieto. Izogibali se bomo vseh mastnih in pikantnih jedi, alkohola in črne kave. Uživali pa bomo veliko svežega sadja in zelenjave ter bomo s tem dobili vase obilo vitaminov A in D ter B, ki običajno primanjkujejo vsaki bolni koži.

Zelo pomembna je splošna higijena lasišča. Lase moramo vsak večer krepko skrtati s ščetinasto krtačo. S tem zmasiramo lasišče, poživimo krvni obtok ob lasnih koreninah in lasišče je sposobno, da požene nove, zdrave in krepke lase. Pomembno je tudi umivanje las. Umivajmo si jih vsakih štirinajst dni, ker prepogosto umivanje las samo pospešuje izločanje masti in s tem tudi izpadanje las. Pri tem opravlilu ne smemo varčevati s toplo vodo. Lahko uporabljamo šampon, lahko pa tudi jačni rumenjaki, ki ga dobro spenimo. Pri tem moramo lasišče prav dobro izprati, ker so ostanki rumenjaka najidealnejše okolje za razvijanje bakterij, ki bi škodile lasišču in lasem. Umivanje glave dokončamo s spiranjem v mlačni vodi, ki ji dodamo žlico kisa.

Za utrjevanje in krepitev las si lahko pripravimo tudi lasno vodo. Petsto gramov svežih in opranih koprivnih korenin pomešamo s sto grami kamiličnih cvetov in vse skupaj namočimo osem dni v litru alkohola. Po osmih dneh odcedimo tekočino z iztiskanjem skozi krpo v čisto steklenico. Nato dva dela zeliščnega izvlečka razredimo z enim delom prekuhane in ohlajene vode in dodamo dve do tri kapljice parfuma. S tem si masiramo lasišče štirinajst dni vsak drugi dan, nato pa enkrat do dvakrat tedensko. Koprivni izvleček se dobi tudi v lekarni. BJ.

SLADKORNA

Sladkorna bolezen je pravzaprav bolezen presnove. Njen vzrok je pomanjkanje hormona insulina ali pretirano delovanje snovi, ki delujejo nasprotno kot insulin. Bolezen napada ljudi vseh starosti, tako otroke kot starejše ljude. Za sladkorno boleznijo lahko oboli človek po prebolelem vnetju trebušne slinavke, vendar največkrat ne moremo ugotoviti, zakaj je proizvajanje insulina neizdatno. Bolezen je lahko prikrita in se le z različnimi testi ugotovi nepopolnoma presnova sladkorjev, drugje pa se pojavi z vsemi značilnimi znamenji.

Med ta znamenja spadajo spremembe na koži (turi, srbeži, in izpuščaji v okolici spolovil), hitra utrujenost, počasno celjenje ran. V začetku boleznijo bolniki hujšajo, čeprav imajo tek in veliko jedo in pijejo. Žeja je značilna za sladkorno bolezen. Človek, ki ima take težave, mora na pregled. Tu ugotovijo, če je sladkor v urinu. Ako je sladkor v urinu pozitiven, je treba izmeriti tudi količino sladkorja v krvi. Normalno je v njej 70 do 100 mg sladkorja.

Zdravljenje sladkorne bolezni ni preprosto. Debelušni bolniki morajo počasi hujšati in se strogo držati diete. Zelenjave lahko jedo kolikor hočejo, seveda če ni preveč zabeljena z oljem in če ne vsebuje sladkorjev. V grahu, fižolu, korenju in pesi je razmeroma veliko sladkorja, zato te zelenjave ne smejo jesti preveč. Pri temeljiti dieti je torej popolnoma prepovedano uživanje sladkorja, pa tudi jedil, ki vsebujejo sladkor in med. Nemejeno pa lahko jedo meso in zelenjavo, ki nima sladkorja in pijejo kislo vodo.

Dieta je osnovno zdravilo za zdravljenje sladkorne bolezni. Mnogi bolniki si samo s pravilno dieto uravnavajo množino sladkorja v krvi, tako da jim ni treba dodajati nobenih zdravil. Če pa zdravljenje z dieto ni zadostno učinkovito, mora jemati zdravila, ki jih glede na izvide predpiše zdravnik. Nekateri si morajo vbrizgavati vsak dan insulinske injekcije, drugim pa uspešno pomagajo anti-diabetične tablete. Teh je več vrst.

Bolniki s sladkorno boleznijo morajo živeti umirjeno in urejeno. Večji telesni, predvsem pa duševni naporji jim škodujejo, zato jim mora okolica pomagati, da se čim bolj počutijo.

Če se nenadno poveča količina sladkorja v krvi, bolnik izgubi zavest. To stanje imenujemo diabetična koma. Največkrat se pojavi zaradi nevestnosti bolnika, ki na mah opusti dieto in neha jemati zdravila. Lahko pa pade v komo tudi tedaj, če zbolijo za katero drugo bolezen. Takšne bolnike zdravijo samo v bolnišnici, kjer opravijo številne preiskave, da je zdravljenje uspešno.

Pri tem nikoli ne vemo, kakšne posledice povzročajo sladkorna bolezen na ostale organe. Spremembe se pokažejo na ožilju, na očeh, na ledvicah. Celo živčnemu sistemu ne prizanaša. Bolnike bolijo noge, v hujših primerih celo delno ohromijo.

Znanost skuša z modernimi prijemmi ugotoviti in odstranjevati vzroke, ki povzročajo to bolezen in upajmo, da bo kmalu dobila medicina uspešnejša zdravila, saj število sladkorno bolnih v vseh civiliziranih deželah narašča — mogoče tudi zaradi preobilne hrane. BJ